

GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu: rocznie zł. 40; kwartalnie zł. 12; — miesięcznie zł. 5; Nr. pojedynczy gr. 10.

N^{ro} = 78

Prenumerata na prowincji, z opłatą pocztową zł. 20 kwartalnie. — Opłata za insercję obwieszczeń po gr. 10 od wiersza mającego liter 50.

w Warszawie dnia 21 Marca 1831 roku w Poniedziałek.

— Z powodu niższej przez rząd opłaty pocztowej, czyli portorji od pism periodycznych; cena prenumeraty na prowincji na Gazetę Polską, niższa się od d. 1 kwietnia na złp. 16 kwartalnie.

Rzeczy krajowe.

Rząd Narodowy.

W skutek przedstawienia kommissji rządowej wojny i zasięgnąwszy zdania naczelnego wodza siły zbrojnej narodowej, stanowi co następuje:

Art. 1. Dowódcy straży bezpieczeństwa odznaczać się będą mundurami i znakami. Mundury te będą na wzór mundurów gwardji narodowej Warszawskiej z kołnierzem jednak kolorn województwa właściwego. Znaki odznaczające ich stopnie będą: dla dowódcy 100 ludzi, służyc będą znaki podporucznika; dla dowódcy 1000 ludzi, służyc będą znaki kapitanów; dla dowódcy 4000 ludzi, znaki majorów służyc mają.

Art. 2. Wykonanie niniejszego postanowienia kommissjom rządowym spraw wewnętrznych i policji i wojny poleca. — w Warszawie dnia 15 marca 1831 roku.
(Tu podpisy.)

Jenerał gubernator miasta stołecznego Warszawy.

Rozkaz do wszystkich dowódców pułków lub oddziałów, zajmujących koszary lub budowle wojskowe w Warszawie.

W skutek rozkazu mojego z dnia 7 b. m. Nr. 289 do wojska i do dozorców budowli wojskowych wydanego, a który nadto przez pisma publiczne ogłoszonym został, czystość w koszarach i budowlach wojskowych staraniem dyrekcji inżynierów zaprowadzono i takowe w porządku za pokwitowaniem na użytek oddano.

Dla składowanie wszelkich śmieci, urządzone są kary, które, skoro napełnione zostaną, staraniem dowódców pułków lub oddziałów koszary zajmujących, wywiezione być powinny.

W koszarach jazdy przy stajniach są skrzynie do mierwy, która również staraniem dowódców ma być wywożona, jako dawniej wykonywano, podług przepisów urzędzenia służby wewnętrznej koszar.

Polecam przeto wszystkim wyrzeczonym dowódcom, których oddziały zajmują lub zajmować będą koszary lub budowle wojskowe dopilnowania, aby tak wywóz śmieci, jako i składowanie w urządzonych skrzyniach mierwy, jak

najstaranniej dopełnionem było, oraz oddanie budowli przy opuszczeniu jej, w takim stanie i porządku, w jakim one zajęli; gdyż przeciwnie, na koszt tychże dowódców złemu zaradzić każę.

Dozorcom zaś wszystkich takowych budowli rozkazuję, ażeby ciągle przestrzegając czystości i porządku, o każdym uchybieniu niniejszemu przepisowi jak najspieszniej mi donosili. — w Warszawie dnia 19 marca 1831. — Jenerał piechoty, J. hr. Krukowiecki.

Jenerał gubernator miasta stołecznego Warszawy.

Odbywając przegląd lazaretów wojskowych w stolicy, znalazłem wzorowo odznaczający się porządkiem w zarządzie i czystością lazaret wojskowy w salach redutowych założony. Staranny dozór artystów teatru narodowego i troskliwa opieka, jaką niezmordowane w ubieganiu się o przyniesienie ulgi i ratunku obrońcom ojczyzny, artystki tegoż teatru, nad rannymi rozciągały, układają na mnie miły obowiązek, złożenia wszystkim tam dozoruującym osobom w ogólności, a mianowicie opiekunom tegoż szpitala pp. Dmuszewskiemu i Kudliczowi, rzędcy Jastrzębskiemu; Opiekunkom pp. Kurpińskiej, Aszpergerowej, Majerowej i pannie Teresie Palczowski, jakoteż lekarzom pp. Fijałkowskiemu, Rudnickiemu, Mastelskiemu, Bortkiewiczowi i Wojcickiemu, publicznych dzięków za wszystkie łożone starania, którym już wielu rannych prędki powrót do szeregów winno. — W Warszawie dnia 20 marca 1831 roku. — Jenerał piechoty J. hr. Krukowiecki.

— Dnia 18 ukończono losowanie obligacji udziałowych. Znaczniejsze wygrane są następujące: Nr. 17514 złtopol. 50,000 — Nr. 29662 złp. 30,000. — Nr. 129820 zp. 10,000. — Nra 92,697, 22119 i 39545, po złotych pols. 6000. — Nr. 120610, 26862. po złp. 3,000. — Nra 30608, 9319, 103097, 38925, 137796, 17795, 140216, 40604, po złp. 2,500. — Nra 43582, 110498, 38935, 34310, 75874, 129786, 12917, 129774, 101452, 136935, 136016, 143671, 143655, 132354, 9328, 23774, 17362, 43452, 120342, 139100, 134738, 97538, 43572, 92671, po złp. 1,000.

— W dniu 22 b. m. o godzinie 10 zrana, na placu przed mennicą poza kratami, w obecności delegowanych z komitetu właścicieli listów zastawnych i komitetu towarzystwa kredytowego ziemskiego, dopełnionem będzie spalenie listów zastawnych wylosowanych z pozostałemi do nich należącemi kuponami, oraz wszystkich wykupionych z obiegu wyjętych kuponów, a to w ścisłym zastosowaniu się do przepisu art. 136 prawa sejmowego.

— Porządek wraca do Warszawy; spożywamy się jeszcze widzieć i tę pożądaną chwilę, iż nie wolno będzie wyręczać się służącymi w wartach i innych usługach gwardji narodowej, jak się to jeszcze dotąd wydarza.

— Jenerał Chłopicki mieszka teraz w Krakowie, dokąd się przeniósł dla spokojniejszego leczenia się z ran swoich. — Posiedzenia sejmowe nie odbywają się od niejakiego czasu, lecz codziennie zbierają się posłowie dla narad, a kommissje wkrótce podadzą do dyskusji projekt nadania własności gruntowej właścicielom.

— Nieprzyjaciel opuścił znaczną część województwa Płockiego; już przybywają do Warszawy obywatele z Pułtuską, Nasielską i t. d.

— Zdobycie obozowej kaplicy przez korpus jenerała Dwernickiego, Rosjanie poczytują za najboleśniejszą stratę. Kosztowny obraz N. Marji jest starożytny i zabijał się od wielu lat w rozmaitych kampanjach; przed nim odbywały się modły dziękczynne po zwycięstwach. Ten obraz znajduje się teraz u naszego naczelnego wodza. Również bardzo ubolewają nieprzyjaciele nad stratą jednej z armat zdobytych także przez jenerała Dwernickiego pod Stoczkiem; nazywają ją Matuszka i znajdowała się w kilkunastu bitwach.

— Gazeta Poznańska z d. 18 b. m. odpierając artykuł umieszczony niedawno w Kurjerze Polskim, tak odpisała: — «Dla odparcia jednego z wielu fałszów o postępowaniu rządu Pruskiego względem królestwa Polskiego, w obecnym jego położeniu, w których rozgłaszaniu gazety Polskie znajdują upodobanie, oświadczają się, iż z strony rządu Pruskiego nie wyszło dotąd nigdzie rozporządzenie, zabraniające przesyłania szarpiej i płótna na bandażę; że nigdzie, jakkolwiek wiadomem się stało, iż tajemnymi i publicznymi drogami wysyłano szarpie i płótna do Polski, przeszkody w tej mierze nie doznano, lub że ktokolwiek za takowy czyn, technący miłością bliźniego, do odpowiedzialności został pociągnięty. Kłoby o prawdziwie tego twierdzenia powątpiewał, ten może być odesłany do wielu rodaków prowincji, a mianowicie miasta Poznania, posiadających na to najważniejsze w swym ręku dowody.»

— Kur. Warsz. donosi, że podług listu z Łomżyńskiego, odebranego przez Prussy, nieprzyjaciel już usunął się za Rożanę. Głód dokucza nieprzyjacielowi nadzwyczajnie. Wydano rozkazy sprowadzać żywność z Brzeźcia i z Wołynia, lecz bezdroże utrudnia dowóz, a z Wołynia cofa się to wozy.

— List z Mławy donosi: «W dniu 14 b. m. była ntarzka pomiędzy oddziałem partyzantów naszych a oddziałem konopalców Moskiewskich nad rzeczką Wkrą pod wsią Malużynem. Nasi ubili majora, 1 oficera i wielu żołnierzy nieprzyjacielowi; lecz dla zatamania się lodu na rzecę, nie zdołali znieść zupełnie oddziału, który wieś Malużyn spalił, a nawet było dworskie z oborami, wszystko zniszczył i

spustoszył. Wojsko Moskiewskie cofa się od strony Nasielska, jak powiadają, ku granicy Pruskiej.»

— W Londynie dawali znakomici Anglicy pod przywództwem p. Hobhouse, wspaniały obiad dla kommissarza Polskiego p. Wielopolskiego. Na przemowę którą miał przystępując z wyrazem pełnym przychylnego uczucia dla Polaków, odpowiedział Wielopolski z wielkim zapamiętaniem w języku Francuzkim.

— *Kłamstwa gazet Niemieckich.* 1) Dostrzegacz Austriacki: Że z powodu zerwania mostu na Wiśle d. 19 i 20 z. m., wojsko Polskie było w wielkim niebezpieczeństwie, a jenerał Krukowiecki upraszał jenerała Witta o zawieszenie broni, na które feldmarszałek Dybicz nie zezwolił. 2) Tenże: Że w bitwie d. 25, legło 300 oficerów Polskich; że jenerał Krukowiecki podał się do dymisji i że kilka tysięcy raunych żołnierzy Polskich leży po lasach. 3) Że pułk oficerów Moskiewskich rozbił pułk jazdy Polskiej i wyrabiał cały pułk grenadierów.

— (Nad.) W pewnym miejscu publicznym jeden jego-
mość utrzymywał że wszelkie wysilenia ze strony exkróla
Mikołaja są nadaremne, że są tylko *pia desideria*. «Bo
cóż rząd, mówił, że w przywidzeniu swoim mianował
jakiegoś Engla, prezesem jakiegoś rządu Tymczasowego,
a my przecie mamy rząd narodowy; albo że Dybicz został
jenerałem gubernatorem dawnych ośmiu województw, kiedy
się nie śmie do stolicy zbliżyć; a my tymczasem, przy
nadziei Boga, podwoimy przestrzeń kraju ...» Jak to: *co*
zład? odezwał się drugi, to jeszcze mało że sobie po-
mianował rządów? a czy pan nie wiesz o przystawiu: że
czasem i chęci obstarują za skutek, że *in magis et voluisse*
sat est...? W samą rzecz *et voluisse sat est* powtó-
rzyło zgromadzenie.

Z Ż. Ż.

— (Nad.) *Rozbiór sumienny manifestu i innych działań komitetu centralnego Francuzkiego w sprawie Polskiej pracującego.*

Kurjerowi Polskiemu nie podobały się ani *subskrypcje składek* przez komitet centralny Francuzki, w sprawie Polskiej pracujący, zbierane; ani *manifest tego komitetu do narodu Polskiego* wydany; objawił on swoje w tej mierze zdanie, w Nch 431 z dnia 24 lutego i 441 z d. 6 marca 1831 roku. Przy istniejącej wolności druku, wolno jest każdemu objawić swe myśli przez pisma publiczne, czyn atoli każdy wypływającym zeń skutkiem ulegać musi. Upomnienie się za ubliżenie pojedynczej osobie, osobliwie w jednym z autorem kraju zamieszkałej, jej samą pozostawionem być może; za ubliżenia zaś osobom zagranicznym, a tem bardziej składającym jakie towarzystwo albo korporację, upomnieć się obowiązkiem jest każdego współziomka ubliżającego: milczenie w tym względzie przybierałoby cechę dzielenia zdania przez cały naród, do którego autor należał. Że powołane artykuły Kurjera Polskiego, ubliżające Francuzom, nie mogą podobać się żadnemu z Polaków, mających przyjaźń i szacunek narodu Francuzkiego dla siebie, niniejszy rozbiór ma o tem przekonać.

Co do pierwszego artykułu, o zbieranych subskrypcjach składek dla Polaków. Podstawą tego artykułu być ma: «Obowiązek Francuzów zniewolenia rządu swego do wspierania sprawy Polskiej, a nieuiszczanie się z tego obowiązku.» Zapytajmy się Kurjera Polskiego, jakich to

środków chce on, aby użyli Francuzi do zniewolenia rządu swego: czyli przez kontrarewolucję, czyli przez wyższą władzę od tej, jaką naród Francuzki zlał na swych reprezentantów i na swój rząd? Z każdej K. P. ma pewność, że rząd Francuzki nie użył jeszcze żadnych środków w drodze dyplomatycznej za sprawę Polską, i że dzielniejszych nie przygotowuje? Maszli rząd Francuzki tłumaczyć się przed nami, mająż od niego domagać się Francuzi w podobnym sposobie, jak niestety! podobają się u nas niektórym domagać się od sejmu narodowego? Francuzi znają pewnie prawa służące narodowi do rządu, ale nie nawykli są przekraczać ich granicę; użyli tych praw reprezentanci Francuzcy w izbie deputowanych: Lafajette, Lamarque, Mauguin i Bignon, ciż sami, którzy należą do powyższego komitetu centralnego, przemówili oni silnie i dowodnie za sprawę Polski; a zatem działania tegoż komitetu nie ograniczają się na samém zbieraniu składek dla Polaków, i w celu ich nie wchodzi zapewne: «bawienie się Francuzów pod firmą Polską» jak się kurjer Polski wynurza; nie brakuje nigdy ani Francuzom na ochotę uczęszczania na «bale, koncerty, widowiska», ani w Paryżu na takich zabawach; przeznaczanie zaś tychże zabaw do pomnożenia składek, jest tylko podaniem każdemu sposobności, aby jedni, choć małym datkiem, do ogólnego celu przyczyniali się; inni zaś możniejsi opłacając wyżej nad ustanowioną cenę bilety wnijsia, beziemiennie przynosili ofiarę; wszakże to samo i u nas przy terażniejszym narodowem powstaniu miejsce miało. Przyczyniać się do czyjego dobra, wszędzie jest dozwolonem, można wprawdzie ofiary nie przyjmować, ale pogardzaniem onej wywdzięczać się za przychyłność nie przystoi. Z każdej wreszcie Kurjer Polski otrzymał upoważnienie do odrzucania takowej ofiary Francuzów, i do przeznaczania onej «na jakie spalone we Francji miasto? W czyjemto imieniu, chyba w swém własnym, ofiaruje na wskazane przez siebie przeznaczenie udołożył drugie tyle, jak zebrano dotąd we Francji ze składek dla Polaków», które oznaczone przy manifestie Francuzkim, wynoszą dotąd po obliczeniu 35,286 franków 80 cent. czyli na monetę Polską 56,458 złp. gr. 28, do których dołączywszy mające jeszcze przybyć z dalszych subskrypcji we Francji, zebrane w innych krajach przez znanego na horyzoncie ludzkości Ejnarda i zbierane w Anglii, okaże się summa do jakiej byłoby nieco zatrudno drugie tyle wedle oświadczenia Kurjera Polskiego, na wskazane przez niego przeznaczenie dokładać. «Czyli Francuzi pojęli sprawę Polski i co w niej widzą»? Zapytania takowe Kurjera Polskiego wtenczas by zasługiwały na odpowiedź, gdyby się przyznał, że on nie pojął mianych dwukrotnie w izbie deputowanych głosów przez wspomnianych zwyż reprezentantów, albo że obejmujących też głosy gazet Francuzkich, nie czytał. «Jaka zaś jest polityka rządu Francuzkiego» jako onej potrzeba i możliwość względnie Polski, dowiedzieć się o tem, byłby może redaktor Kurjera Polskiego zdolniejszym od tych, którzy właśnie z miejsca swojego zapytywali się o to ministrów Francuzkich; uholewać należy że do wyręczenia ich redaktor Kurjera Polskiego nie ma sposobności. Choćby polityka rządu Francuzkiego i zbieranie przez komitet centralny Francuzki składek nie wiele albo nie wcale interesowi Polaków nie dopomogły; nie godziło się jednak urażać się

za upowszechnienie przynajmniej temi środkami słuszności i świętości sprawy Polskiej; nietylko we Francji ale i w innych ucywilizowanych narodach: zwłaszcza że zamieszczone na liście przy manifestie 365 subskrypcji składek, a między temi bardzo wiele ogółem pochodzących od całych bataljonów, od różnych szkół, instytutów i korporacji, oraz od osób różnego stanu i powołania, nietylko w Paryżu ale i w innych miastach, dowodzą jak dalece cały naród Francuzki uczył i pojął sprawę Polski.
(Dalszy ciąg nastąpi.)

Wiadomości Zagraniczne.

FRANCJA. — Paryż d. 7 marca. — Jeden z dzienników tutejszych zbijając pogłoskę o dymisji marszałka Soult, tak się wyraża: «Minister wojny, któryby się oddał w chwili, kiedy cała Europa pod bronią, podobnym byłby do żołnierza, pierchającego przed nieprzyjacielem; ja, rzekł marszałek, dałem ostatni wystrzał z dział w roku 1814; gdy tego będzie potrzeba w r. 1831, spodziewam się że pierwszy zapalę lont jego, a ten będzie szczęśliwszy niżeli niegdyś w Tuluzie.»

— Korrespondent Francuzki w Kadysie, doniósł pod d. 19 lutego, że fregata *Sabina* niezwłocznie ma rozwinąć żagle w wyprawie ku wyspom Filipińskim, a w nim wiele ma się znajdować oficerów z wojska lądowego.

— Jenerał hr. Gustaw de Damas przedstawił marszałkowi Soult projekt uorganizowania legji pod nazwaniem: *legja Lafajetta*. Deputacja ze starszych oficerów cesarstwa złożona, udała się dnia 2 tegoż miesiąca do jenerała Lafajetta z adresem, w którym wyraziła, że pierwszą myśl tego uorganizowania powziętą została na widok tajemnych przygotowań mocarstw Europy do przytłumienia rewolucji lipcowej.

— Robotnicy z zakładu p. Thiebaut starszego, złożyli 100 franków na składkę dla Polaków.

— Dziennik *Courier fr.* donosi, że już w Tivoli we Włoszech powiewa trójkolorowa chorągiew. Kardynał Bernetti ma przygotować Rzym do najzaciętszej obrony przeciwko powstańcom: ogień, trucizna, morderstwo, wojna domowa, wszystko będzie dobre dla głów tych w szkarłacie. Rozchodzi się nawet pogłoska, że jezuci mieli zatrudnić 50,000 cygarów. Prócz kardynała Benvenuti, o którym doniesiono wyżej, kardynał Testaferata został także przyaresztowany na wsi, gdzie poczynął knuć spisek kontrarewolucyjny.

— Każdego dnia dzienniki karlistowskie użalają się bezczelnie nad rewizjami po domach partyzantów nacechowanych przychyłnością do dynstji odpadłej, i codziennie wyjawiają się zamachy ich tajemnicze. Nie wspominając o bandach, które, jak niegdyś bandy Diota, przebiegają kraj zbronią w rękę, i rabują mieszkańców w imieniu Karola X, lub Henryka V; tajemne korespondencje, stopy broni, składy prochu ukryte w kościołach, przeświadczenia o zdradzieckich zamysłach tych faksjonistów. (Na dowód, jakie były plany mocarstw względem Paryża i Francji, dzienniki Francuzkie przytaczają liczne dokumenta autentyczne, które w późniejszych numerach gazety umieścimy.)

— *Dnia 9 marca.* — Miejsce ministra sprawiedliwości (kanclerza) po panu Merilhon, sprawować będzie tymczasowie pan d'Argout minister marynarki. — Jenerał Clauzel oddalając się z Algieru pożegnał wojsko przez rozkaz dzienny. Składa się ono obecnie tylko z 2 brygad. Do korpusu krajowców (Zouaves), zaciąga się wielu ochotników z Paryża. Organizacja jazdy Arabskiej idzie z pośpiechem. Chorych jest bardzo mało. Załogę Algieru składają trzy bataljony; żołnierze żyją w zgodzie z mieszkańcami, i bezpieczeństwo wewnętrzne ustala się coraz mocniej: już można przebywać bez niebezpieczeństwa wielką równinę Metidsza. Miasto Mahadja jest przychylnie i ma dwie małe armaty. Dochód z cła, powiększa się codziennie. Wkrótce wypadnie Francuzom zdobyć warownię Mars-el-Kebir w prowincji Oran. — Donoszą z Cherbourg, że w arseniałach tamtejszych wielka czynność panuje. Przyspieszają także robotę około rozpoczętej budowy okrętów wojennych. — Rząd ustanowił w Paryżu trzech nowych kommissarzów policji, do przestrzegania miar i wag w stolicy. — Donoszą z Tulonu, że tam od dni kilku nie jest spokojnie. Pospólstwo obchodzi tłumnie po ulicach z trójkolorowemi chorągwiemi, zatrzymuje się przed domami osób znanych za stronników Karola X, zatyka przed temiż domami chorągwie i tańcuje, wołając: precz z karlistami! precz z jezuitami! Na wszystkich fontannach pozatykano trójkolorowe chorągwie, ale władza miejscowa kazała je porzejmować. — Podług doniesień z Marsylii, przybył tam d. 26 lutego jenerał Pepe, zachowując najściślejsze incognito, ażeby nie dowiedziało się we Włoszech o jego tamże przybyciu, tymczasem zaraz nazajutrz całe miasto wiedziało o nim, a niebawnie nadeszedł rozkaz telegraficzny, ażeby mu ani lądem ani morzem nie pozwolono oddalać się z Francji. — Xiążę Carignan przybył dnia trzeciego marca do Chambery gdzie go przyjęto z oznakami radości. Spodziewają się że król Sardyński ogłosi najrozsądniejszą amnestję dla wszystkich wychodźców. — W Bretanji i kilku innych okolicach Francji, zabiegi karlistów przybrały zatrważający charakter, lecz wszędzie przez przedsięwzięcie środków skutecznych zniweczone zostały. Aresztowano wiele osób a mianowicie xiężę, u których poznajdowano ukryte znaczne zapasy broni i prochu. Nigdy opinja publiczna przeciwko duchowieństwu katolickiemu nie była tak dalece rozjątrzona jak teraz; ani wątpić że bliski jest upadek władzy papieżkiej we Francji. Wyszło już nawet postanowienie rządu, ażeby xiężom wchodzącym w śluby małżeńskie, urzędnicy stanu cywilnego, żadnych przeszkód nie czynili. — Słychać tu, że xiążę Toskański obawiając się rewolucji, oświadczył się gotowym nadać krajowi swemu rząd konstytucyjno-reprezentacyjny. — W skutek trwających dotąd badań z zaburzeń grudniowych, aresztowano w Paryżu kilku członków rozwiązanej niedawno artyllerji gwardji narodowej, a mianowicie, panów: Guinard i Cavaignac byłych kapitanów; Guillet, adjutanta; Chauvin, porucznika; Senard artyllerzystę i Trelat, naczelnego chirurga legji trzeciej. Obwiniają ich o spisek zmiany rządu istnącego i zachęcanie do wojny domowej. Sąd przysięgłych zajmie się tą sprawą d. 15 b. m. — Pozawczoraj rano udał się komisarz policji do wikarego kościoła s. Rocha i

przeglądał jego mieszkanie, w skutku którego tenże duchowny aresztowany i do prefektury policji odprowadzony został. — Słychać, że w zabranych papierach xięcia Modeny, znalezione ważne korespondencje tegoż xięcia, xięcia Meternicha, cesarza Austrjackiego i króla Sardyńskiego, dotyczące się Francji. Te korespondencje mają być drukiem ogłoszone i uczynią wielkie we Francji wrażenie. — Xiążę Meternich oświadczył wyraźnie postowi Francuzkiemu w Wiedniu, marszałkowi Maison, że dwór Wiedeński nie uznaje wcale nieinterwencji we wszystkich em co się Włoch dotyczy i to nie tylko względnie xięztw Modeny i Parmy, ale względnie wszystkich krajów Italji. Oświadczył nadto, że Austria wda się siłą oręża do spraw krajów Włoskich, jak tylko uzna tego potrzebę. Tutejszy poseł Austrjacki hr. Apony podał ministrowi spraw zagranicznych jen. Sebastjani pisma w tymże duchu skreślone. Większa część publiczności, uważa z tego powodu wojnę między Austriją a Francją, za nieuchronną. Gabinet Paryżki oczekuje podobno na porozumienie się z Anglią. — Wiadomość że jenerał Dessaix stanął na czele powstańców Piemontu, jest zupełnie mylną; wspomniany jenerał z powodu słabości zdrowia, usunął się od wszelkich obowiązków i mieszka w zanku wiejskim w *Fernéj-Voltaire*. — *Dnia 10 marca.* — Spodziewano się zupełnej zmiany ministrów, ale ta dotąd nie nastąpiła. P. Kaź. Pèrier, któremu polecił król utworzenie składu nowego gabinetu, nic dotąd nie zrobił i miał w tym przedmiocie, długą z królem rozmowę, poczem król kazał znowu p. Lafitte aby się zajął reorganizacją ministerstwa. — Nadeszła tu wiadomość o zupełnej klęsce Polaków i zajęciu Warszawy na dniu 25 z. m. przez Moskali. Sprawiła ona smutne wrażenie na całej publiczności i stała się powodem mocnych wyrzutów, w wielu dziennikach z powodu obojętności rządu Francuzkiego na sprawę Polską. — Na przełożenie p. Aguado, król Hiszpański miał uznać pożyczkę kortezów, co bardzo rozgniewało i zasmuciło całą Kamaryllę stronnictwa popowskiego. Zapewniają, że powiernik i kierownik niedośćznego Ferdynanda, pan Callomarde, usuwa się z ministerjum, więcej jednak dlatego że jego zasady nie odpowiadają bynajmniej potrzebie i duchowi czasu, aniżeli z innych jakich pobudek. Powstanie we Włoszech otworzyło podobno oczy gabinetowi Madryckiemu, pokazało przepaść nad jaką stoi, i nabawiło go wielkim postrachem. — Odebrano tu listy z Genui daty 28 lutego, że Rzym dostał się w ręce powstańców. Papieża odesłano pod eskortą za granicę, a dwóch kardynałów aresztowano. Taką samą wiadomość miano odebrać dnia 2 marca w Pont-de-Beauvoisin przez sztafetę wysłaną z Rzymu. — Paganini dawał dnia wczorajszego koncert; był przyjęty z wielkimi oklaskami i entuzjazmem. — Loża wolnomularska zwana *Sincerité* nadesłała 150 franków do składowi dla Polaków.

WŁOCHY. — Wojsko Austrjackie zgromadzone pod dowództwem feldmarszałka Bentheim nad Padem, d. 6 b. m. przeprowadziło się przez te rzeki i bez oporu zajęło Ferrarę, gdzie natychmiast ustanowiono w imieniu papieża rząd tymczasowy dla miasta i prowincji Ferrary.